

Handbok för fastighetsägare

Råd och anvisningar för små avloppsanläggningar och fettavskiljare i Hässleholms kommun

HÄSSLEHOLM MILJÖ AB
VI BRINNER FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID

Inledning

Dessa råd och riktlinjer ska vara ett stöd för planerare, projektörer, byggherrar, exploatörer, och förvaltare vid ny- och ombyggnad av små avloppsanläggningar och fet-tavskiljare.

Bestämmelser om avfallsutrymmen och hämtningsvägar finns i Boverkets byggregler, Arbetsmiljöverkets författningssamling samt i lokala föreskrifter om avfallshantering.

I texten har ordet ska använts då det finns ett krav i lagstiftningen som ligger till grund för påståendet. Krav på byggnader gäller när en byggnad uppförs eller byggs till. Om det står bör betyder det att det är en stark rekommendation. Arbetsmiljökraven gäller alltid när avfall hanteras yrkesmässigt, både vid befintlig och vid ny bebyggelse.

Om det finns motstridiga uppgifter i dessa riktlinjer gäller alltid lagar, förordningar och beslut meddelade av myndigheter, före denna handbok.

Kontakta alltid Hässleholm Miljö AB innan en anläggning byggs eller iordningställs. Kontakta även byggnadsnämnden i ett tidigt skede för att diskutera behov av bygglov och miljönämnden för att få råd om olika reningstekniker.

Transportväg för insamlingsfordon

Vägen är chaufförens arbetsplats. Framkomligheten och sikten ska därför vara god. Det är alltid kommunen eller chauffören som avgör om en väg är farbar eller inte. Chauffören kan aldrig tvingas att ta risker eller köra på en väg som han/hon bedömer inte är framkomlig.

Transportväg och vändplatser:

- Ska ha en hårdgjord körbana på minst 2,6 meter.
- Bör utformas för minst belastningsklass 2 (BK2).
- Bör vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer. Om parkering tillåts bör vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare men den bör vara minst 3,5 meter. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på vägbredden.
- Ska ha en fri höjd av minst 3,5 meter. Träd och växtlighet får inte inkräkta på den fria höjden. Portiker¹, garage och andra ställen med begränsad höjd måste ha en fri höjd anpassad till de fordon som ska köras där.
- Som är återvändsgata bör ha vändmöjlighet för hämtningsfordon. Vändplan för en normal slambil bör ha en diameter av 18 meter med en hindersfri remsa på ytterligare 1,5 meter runt om. Alternativ till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en så kallad T-vändning. Olika exempel på vändmöjligheter redovisas i figur.
- Ska ha fri sikt och god framkomlighet.
- Ska vara snöröjd och halkbekämpad vintertid. Snövallar får inte inkräkta på vägbredden.

Väghållaren är ansvarig för vägens utformning, skyltning, skötsel och framkomlighet.

Vägverket, kommunen, privat vägförening eller enskild fastighetsinnehavare kan vara väghållare.

Körning på gång- och cykelväg är inte tillåten. Dispens kan sökas hos kommunen eller fastighetsinnehavaren om det inte finns, eller går att anordna, andra lösningar. Transportväg får inte planeras så att hämtningsfordon måste backas eftersom backning är förenat med stora

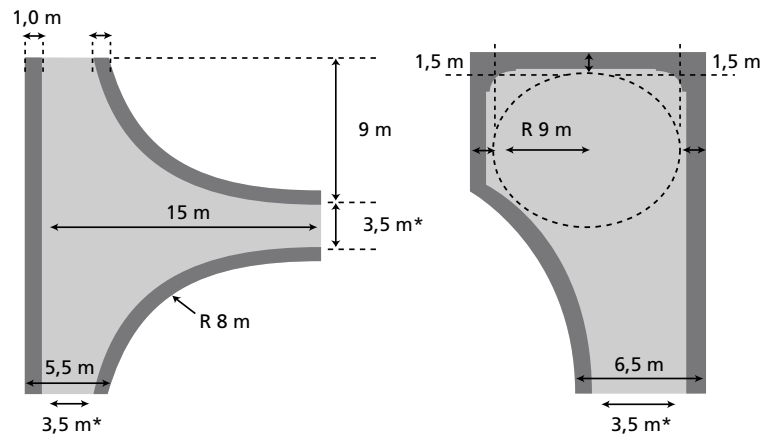
risker. Backning får inte förekomma annat än i undantagsfall och får endast tillämpas för att vända ett fordon och då ska det ske på en anvisad vändplats.

Nödvändigbackning måste alltid kunna ske på ett betydande sätt och får inte förekomma på gång- och cykelvägar, i bilfria områden, intill lekplatser, bostadsentréer, skolor, förskolor eller äldreboenden. Det är alltid chauffören som avgör om det är möjligt att vända med fordonet eller inte.

¹ En kolonn- eller pelarburen taktäckt förhall framför ingången till en byggnad.

Figur 1

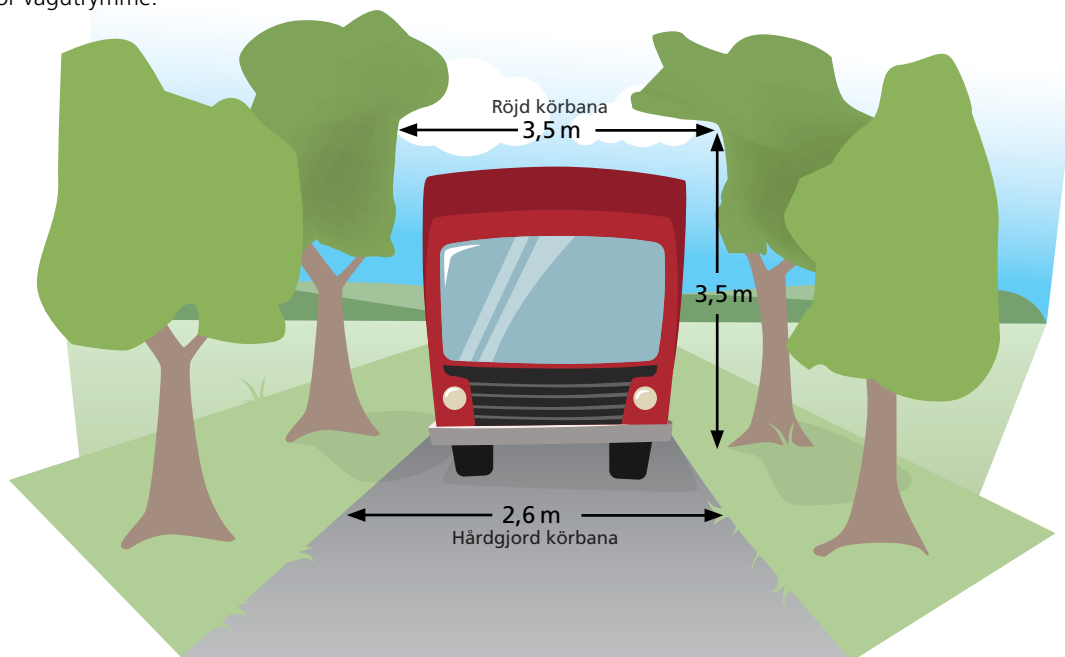
Olika slags vändplatser samt skiss med fri höjd och bredd.

*Gäller mötesfri väg med p-förbud.

Figur 2

Mått för vägutrymme.

Slangdragning

Av arbetsmiljöskäl bör avståndet mellan tömningsfordonet och den anläggning som ska tömmas vara så kort som möjligt, helst under 25 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnad mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen bör vara mindre än 5 meter om det inte föreligger särskilda skäl.

Slangdragning är ett mycket tungt arbetsmoment. Där slangdragning sker ska dragvägen vara fri från hinder i form av till exempel staket, murar, stubbar, planteringar eller annan växtlighet. Nivåskillnader bör inte förekomma.

För att minska slangdragning kan fastighetsinnehavaren gräva ned en slang permanent. Det är då viktigt att det finns tillräcklig slänglängd för att nå ner i botten av avskiljaren/tanken alternativt en löstagbar koppling till tank.

Vid slamsugning av fettavskiljare och uppsamlingskåpa för matavfall får slangdragning inte ske genom utrymme där livsmedel hanteras. Anslutningspunkten där slangen kopplas på bör placeras så att det finns möjlighet att slamsuga även om verksamheten är stängd.

Brunnslock

Av arbetsmiljöska! bör brunnslock vara av lätt material, till exempel plast, glasfiber eller plåt, och kunna öppnas av en person. Brunnslock får inte vara övertäckta eller försett med prydnader och ska vara lättillgängliga för tömning.

Behöver locket lyftas ska det inte väga mer än 15 kg, om inte särskilda skäl föreligger, och ska då av säkerhetsska! utrustas med lås. Om locket kan skjutas åt sidan utan att lyftas kan en vikt på högst 40 kg accepteras. Locket bör då vara försett med någon form av handtag. Även sådana lock bör förses med låsanordning, se nästa stycke. Alternativt kan tunga lock ha ett

”lock i locket” med handtag. Betonglock överstigande 80 cm i diameter bör inte förekomma. Hänglås som lätt kan rosta eller frysa fast bör skyddas mot nederbörd.

Barnsäkerhetsaspekter måste alltid beaktas när det gäller brunnslock. Barn är uppfinningsrika och ibland leker flera barn tillsammans och kan med gemensamma krafter även öppna tunga lock. För att vara helgarderad rekommenderas att någon form av låskonstruktion alltid finns på brunnslocket. Information om barnsäkra brunnar finns i Boverkets handbok ”Barnsäkra brunnar”.

Tömningsteknik

För att slamavskiljaren ska fungera bra, måste slammet tas bort med jämna intervall. I Hässleholms kommun används deltömningstekniken. Deltömningen sker med en slambil som har två tankar där slamfasen sugts upp i ena tanken och vattenfasen i den andra. Vattenfasen med mikroorganismer återförs till brunnen samtidigt som den syresätts. Kvar i bilen blir ett torrt slam. Mikroorganismerna i vattnet bidrar till att nedbrytningen i brunnen fortgår även efter tömning.

För att få totaltömning, d.v.s. att brunnen töms på nästan hela innehållet och att allt transporteras till reningsverket, måste abonnenten aktivt begära detta hos renhållaren. Vid denna teknik bör brunnen fyllas med vatten direkt efter tömningen för att inte riskera att slam följer med ut till in-

filtrationen. En brunn innehåller cirka 95 % vatten. Deltömningstekniken minskar transportererna eftersom vattnet inte behöver transporteras till reningsverket.

Fastighetsägaren bör alltid ta reda på vilken tömningsteknik som är lämplig för sin avloppsanläggning, till exempel genom att läsa installationsanvisningarna eller genom kontakt med tillverkaren.

En slamavskiljare kan se ut på många olika sätt, men ändå ha godkänd funktion. Oavsett utformningen ska en slamavskiljare vara förse! med T-rör. I en anläggning som fungerar korrekt ligger vätskenivån i slamavskiljaren i nivå med utloppsrörets underkant.

Tömningshålet ska vara minst 400 mm i diameter.

Skötsel

Genom bra skötsel kan föroreningar av avloppsvattnet minska. Det är viktigt att inte spola ner kemikalier eller onaturligt material, vilket förstör den naturliga processen i slamavskiljaren och försämrar reningen.

- Använd tvätt- och rengöringsmedel utan fosfat. Fosfat är förbjuden men kan förekomma i handeln.
- Använd i första hand såpa och diskmedel vid städning.
- Använd inte produkter som innehåller bakteriedödande medel, till exempel Triclosan.
- Undvik överdosera tvätt- och rengöringsmedel.
- Håll inte ut miljöfarliga ämnen (till exempel lösningsmedel och färgrester) i avloppet.
- Spola inte ner föremål i toaletten som bindor, tops, kondomer m.m. Läkemedelsrester ska lämnas tillbaka till apoteket. Cigarettfimpar innehåller mycket kadmium och ska inte heller slängas i toaletten.
- Undvik att belasta slamavskiljaren för mycket samma dag som deltömning har utförts, vänta till exempel med tvätt.
- Var gärna med när avloppsanläggningen töms. Det är ett bra tillfälle att kontrollera om slamavskiljaren är i gott skick eller om det är något som bör åtgärdas.

Övrigt

Fastighetsinnehavaren bör se till att slamavskiljare och slutna tankar är väl utmärkta, till exempel med en pinne eller en flagga, och lätt tillgängliga för tömning. Den som utför tömningen ska inte behöva leta efter brunnen, gräva fram den eller använda speciella verktyg eller redskap, utöver de som normalt medförs vid tömningen.

Gångvägen fram till brunnen måste vara snöröjd och halkbekämpad vintertid. Även brunnslock ska vara snöfria. Eventuellt lås får inte vara fastfruset eller fastrostat.

Inför tömning av minireningsverk, fosforfällor, fettavskiljare och tankar för matavfall ska fastighetsinnehavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med de avfallsfordon som används. Anslutning för slang ska passa avfallsfordonet. Om det krävs en adapter för anpassning av anslutning av slang ska sådant tillhandahållas av fastighetsinnehavaren.

Det är fastighetsinnehavaren som ansvarar för att renhållaren har rätt uppgifter om hur anläggningen ska tömmas och hur ofta tömning ska ske.

